

TERORIZAM – RAT U KONTINUITETU

Uvod

Savremeni međunarodni terorizam je u stalnom porastu bez obzira na sve organizovanije suprotstavljanje međunarodne zajednice i na mere koje se preduzimaju radi njegovog suzbijanja. Zahvaljujući činionicima koji ga generišu, međunarodni terorizam se obnavlja i usavršava na sve višem tehničko-tehnološkom nivou, a efikasnost mu se konstantno povećava. Uz stalnu primenu novih, različitih metoda i oblika delovanja, međunarodnim terorizmom (pa i nacionalističkim – lokalnim oblicima terorizma) postižu se, naizgled, potpuno suprotni efekti: očekuje se da će se problemi koji su izazvali terorizam rešiti većom demokratizacijom, ublažavanjem ili uklanjanjem socijalno-političkih uzroka koji vode ka njegovom obnavljanju, ali i da se pojačanom represijom, gušenjem osnovnih građanskih prava ili uvođenjem vanrednog stanja (uvođenje državnog terorizma protiv terorizma) može otkloniti terorizam. U prvom slučaju, ukoliko primoraju vlast na demokratizaciju uslova života u jednom društvu i na rešavanje pojedinih pitanja za koja su teroristi zainteresovani, oni postižu, delimično ili potpuno, ciljeve svoje aktivnosti. U drugom slučaju, ukoliko se politička reakcija države ispolji kroz pojačanu kontrolu i prinudu, narušice se međunarodni ugled zemlje i moguće je njeno izolovanje u međunarodnoj zajednici, što je, takođe, ostvarenje dela ciljeva planera terorizma. U tom slučaju, teroristička aktivnost u takvoj zemlji, posebno ako stratezi terorizma uspeju da pred svetskim javnim mnjenjem zamene uzroke i posledice, dobija privid borbe za progresivnu promenu društva i uslova života svake pojedine individue u tom društvu.

Na osnovu navedenog, jasno je da nosioci terorizma, prvenstveno posredstvom ofanzivne strategije, odnosno terorističke agresije, pokušavaju da od žrtve (objekta napada) iznude političke ustupke. U većini slučajeva, ispoljena teroristička agresija pokreće odbrambeno-zaštitni mehanizam napadnutog objekta, to jest, dolazi do neoružanog i sukcesivno oružanog, a u određenim okolnostima, i masovnog oružanog sukoba između agresora i branioca. Prema tome, terorizam nije samo najgrublji oblik nasilja, kako se smatra i terminološki označava, već planski, sveobuhvatan i kontinuirani sukob, najčešće između država i pojedinih ili grupa država protiv šire organizovane terorističke organizacije, u kome napadač, usklađenim neoružanim delatnostima i oružanim aktivnostima, nastoji da kod napadnutog izazove strah zbog kojeg će ovaj pristati na političke ustupke, odnosno na potčinjavanje svoje volje napadaču.

Iako je terorizam kao društvena pojava nastao davno, za savremena razmatranja su značajna tri perioda: (1) “liberalni” – nepodržavljeni terorizam sedamdesetih godina XX veka; (2) terorizam na kraju XX veka i na početku XXI veka i (3) bujanje islamskog terorizma

“Liberalni” – nepodržavljeni terorizam

Period “liberalnog” terorizma počeo je krajem šezdesetih godina i trajao do devete decenije XX veka. U tom periodu, većina terorističkih organizacija “operisala” je u Zapadnoj Evropi, Japanu i na Bliskom i Srednjem Istoku a neke i u Južnoj Americi. Organizacije su nastajale spontano i autohtono, kao reakcija na ekonomsko-socijalnu situaciju u njihovim zemljama. To

je bio period, manje-više, “iskrenog revolucionarnog zanosa”, nastalog usled pojačanog nezadovoljstva politikom Zapada i Japana. Tome je doprinelo i nekoliko socioloških zbivanja i reagovanja, od kojih su značajniji: studentski bunt 1968. godine u zapadnoevropskim zemljama, koji se brzo proširio van granica pojedinih zemalja i zahvatio, pored ostalih, i Jugoslaviju; protesti protiv rata u Vijetnamu (najbrojniji su bili u SAD – mnogi, sada poznati ljudi, bili su zahvaćeni idejom o prekidu rata, odnosno odbijanju zahteva države da se odazovu vojnom pozivu); okretanje terorizmu pojedinih palestinskih oslobodilačkih organizacija, naročito posle pobeđe Izraela u ratu 1967. godine (teroristički akt koji je uznemirio svet zbio se na Olimpijskim igrama u Minhenu 1972. godine, kada su palestinski ekstremisti ubili više izraelskih sportista u olimpijskom naselju); početak buđenja islamskog ekstremizma u nekim zemljama, tradicionalno osetljivim na islamski verski fanatizam (tih godina je počelo komešanje u redovima iranske muslimanske emigracije, u SAD je počela realizacija šiitskog plana o preobraćanju crnačkog stanovništva u islam, u Jugoslaviji je Alija Izetbegović objavio svoju čuvenu “Islamsku deklaraciju” koja je, mnogo godina kasnije, postala ideja vodilja emstremnim muslimanima u Bosni i u Sandžaku – Raškoj oblasti), i tako dalje.

U takvoj političkoj situaciji, javile su se ideje o prevazilaženju protivrečnosti između slobode odlučivanja i nemoći u odnosu na osnovne uslove ekonomske i političke egzistencije. Mlada generacija, koja je, u uslovima korupcije, manipulisanja ljudima, političkog voluntarizma i pojačane represije državnih organa, izgubila poverenje u politički sistem i ličnost koja mu je bila na čelu, okrenula se nasilnim metodama iznuđivanja rešenja koja joj pogoduju. Tada je u ekstremnim delovima društva, ekonomski najugroženijim, ali i među populacijom mlađih uzrasta, počela da se javlja dilema (veoma često su je nametali strani planeri terorističkih aktivnosti – strane obaveštajne službe ili multinacionalni činoci sile i moći) da li i koliko su nosioci vlasti u sopstvenoj sredini legitimni, odnosno da li deluju za sopstvenu ili društvenu dobrobit.

Na taj način su se stekli preduslovi za “obračun” opozicije i vlasti, koji može da poprimi i veoma različite, pa i nasilničke oblike.

Osnovna ideja koja je podstakla na okupljanje mlade ekstremiste može da se svede na stav da ne postoji nijedan politički sistem koji nije manje ili više otvorena vladavina nasilja, iz čega je izveden zaključak da na nasilje treba odgovoriti nasiljem. Tako su, donekle, na veoma upečatljiv način, oživljene ideje Markuzea i drugih da je “prirodno pravo” onih koji pripadaju potlačenima i “savladanim manjinama” da upotrebe vanzakonska sredstva čim zakonska sredstva nisu dovoljna, jer su zakon i red ustanovljeni da bi se štitila ustanovljena i ustoličena birokratija i hijerarhija.

Tako stvorena “nova levica” brzo se idejno raslojavala i usmeravala na mase mladih različitim idejnim pravcima (anarhizam, maoizam, neonacizam, razne verske sekte sa razvijenim programima sprovođenja nasilja raznih vrsta i tako dalje).

Nasuprot tim ekstremističkim pokretima, najveći deo te “nove levice” se pasivizirao.

Kao ravnoteža stvaranju ekstremno orijentisanih organizacija, državne institucije su počele, često nepotrebno grubo i brutalno, da “zatiru” građansku neposlušnost. Rezultat je bio otpor i orijentacija jednog ekstremnog krila “nove levice” da se prikloni Markuzeovom receptu i da se opredeli za napade “na samo srce države” – terorističkim aktivnostima bez presedana. Tako su, gotovo u isto vreme, u Japanu započele akcije “Crvene armije”, u SAD “Meteorolozi”, u Nemačkoj “Frakcije crvene armije”, u Italiji “Crvene brigade”, a u Velikoj Britaniji “Brigade gnevni”. Zbog nedovoljnog “borbenog iskustva”, te organizacije su se veoma brzo

povezivale sa već postojećim narodno-oslobodilačkim pokretima, pre svega sa Palestinskim oslobodilačkim pokretom, koji je imao bogato iskustvo stečeno u borbi protiv Izraela. Ta veza se posebno osetila u izboru koncepcije i doktrine oružanih aktivnosti, koje su bile primerene socijalnoj sredini u kojoj su se aktivnosti odvijale.

Zbog relativne zatečenosti merama državne represije, novonastali teroristi su bili prinuđeni da veoma neplanski pređu u ilegalu, primenjujući, pre svega, južnoameričke “recepte”. To, ponekad, nije davalo dobre rezultate, ali su ipak postigli više spektakularnih uspeha, što je ohrabrilu ekstremiste da nastave borbu.

Početni uspesi doprineli su usavršavanju strategije i taktike borbe, prilagođene društveno-političkim specifičnostima njihovih zemalja. Neke od organizacija, kao što su nemački RAF (Frakcije crvene armije) i italijanske “Crvene brigade”, opredelile su se za tzv. gradsku gerilu, u kojoj su imale dosta uspeha.

“Tehnologija” terorizma iz tog perioda može se razložiti na sledeće komponente:

- organizaciona struktura terorističkih organizacija je uvek u funkciji ciljeva organizacije i čini najcelishodniji mehanizam za rukovođenje, koji ostvaruje unapred određene i formulisane političke ciljeve, izvođenjem selektivnih terorističkih akata. Na čelu većine terorističkih organizacija u tom periodu bile su tzv. strateške direkcije, koje su određivale političku liniju delovanja i strategiju oružane borbe, ali i mete napada, pri čemu su uzimani u obzir dugotrajni politički ciljevi organizacije. U njenoj nadležnosti je bila i centralna arhiva, u koju su se slivali podaci značajni za rad organizacije, kao i za održavanje veze s drugim terorističkim organizacijama i grupama. Direkcija je obično imala odeljke za političku, vojnu i propagandno-informativnu delatnost. Vojni odeljak je rukovodio oružanim formacijama organizacije i starao se o obuci, naoružanju i opremi i centrima za obuku terorističkih formacija. Najčešće su imali filijale po velikim gradovima, koje su bile manje ili više autonomne. Te osnovne gradske formacije su deljene na udarne grupe, a one na ćelije sa pet do šest terorista. Svaka ćelija je imala konspirativno ime i šifru za identifikaciju;

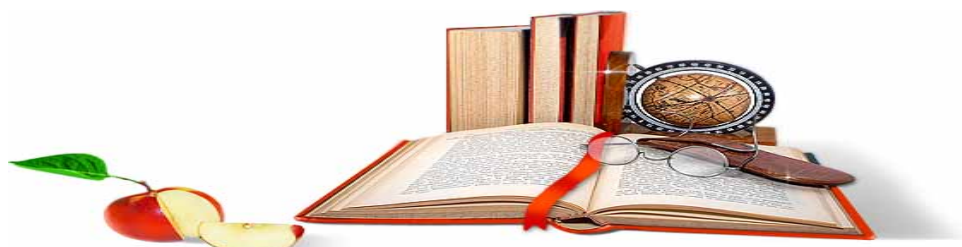
- infrastruktura terorističke organizacije je bila postavljena u obliku koncentričnih krugova. U centru je bilo tzv. tvrdo jezgro, koje su činili ideološki i verski lideri, indoktrinirane osobe ili fanatici, spremni i na najviše lične žrtve. U drugom krugu, širem, bili su pomagači i jataci, koji su se često organizovali u političku partiju koja se legalnim sredstvima borila za ostvarenje cilja. Obuka ljudstva se sprovodila planski i sistematski. Posebna pažnja je posvećivana postupnosti: počinjalo se od kurirskih i osmatračkih zadataka, nastavljalo sa savlađivanjem borilačkih veština, a završavalo obukom u korišćenju eksploziva, oružja svih vrsta, izradi priručnih sredstava za uništavanje i onesposobljavanje i slično;

- finansiranje terorističke delatnosti u tom periodu zasnivalo se na tzv. samofinansiranju putem “eksprijacije”. U praksi, to se sprovodilo preko pljački, provala u banke, otmica ljudi radi iznuđivanja otkupa i raznih ucena. Do sedamdesetih godina, otmice su bile karakteristične samo za južnoameričke terorističke i razbojničke grupe. Međutim, kada je 1979. godine, baskijska teroristička organizacija ETA, u San Sebastijanu, otela nemačkog konzula da bi iznudila puštanje na slobodu zatočenih baskijskih terorista, ta praksa je počela da se primenjuje svuda u Evropi. Od tog vremena, otmice i otkup otetih su postali redovan način pribavljanja finansijskih sredstava. Samo u Italiji je, u periodu od 1970. do 1977. godine, izvedeno 295 otmica lica za čiji otkup je isplaćeno oko 100 milijardi lira. Takav način pribavljanja finansijskih sredstava, prema zaključcima britanskih analitičara, bio je mnogo efikasniji od provala u banke, a bio je i manje rizičan jer se mogao izvesti na veoma neprimetan način;

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**



NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com